

НАРОДНА
БИБЛИОТЕКА
ЗВОРНИК

Извјештај о раду

ЈУ НАРОДНА БИБЛИОТЕКА И МУЗЕЈСКА ЗБИРКА ЗВОРНИК
за 2021.годину

Зворник, јануар 2022. године

Јавна установа Народна библиотека и музејска збирка Зворник

Светог Саве број 9, 75400 Зворник

Телефон: 056-211-234; 210-260; Факс. 070/311-690

e-mail: bibliozv@yahoo.com; bibliozv_racunovodstvo@yahoo.com; maticnasluzbanbz@gmail.com

Садржај:

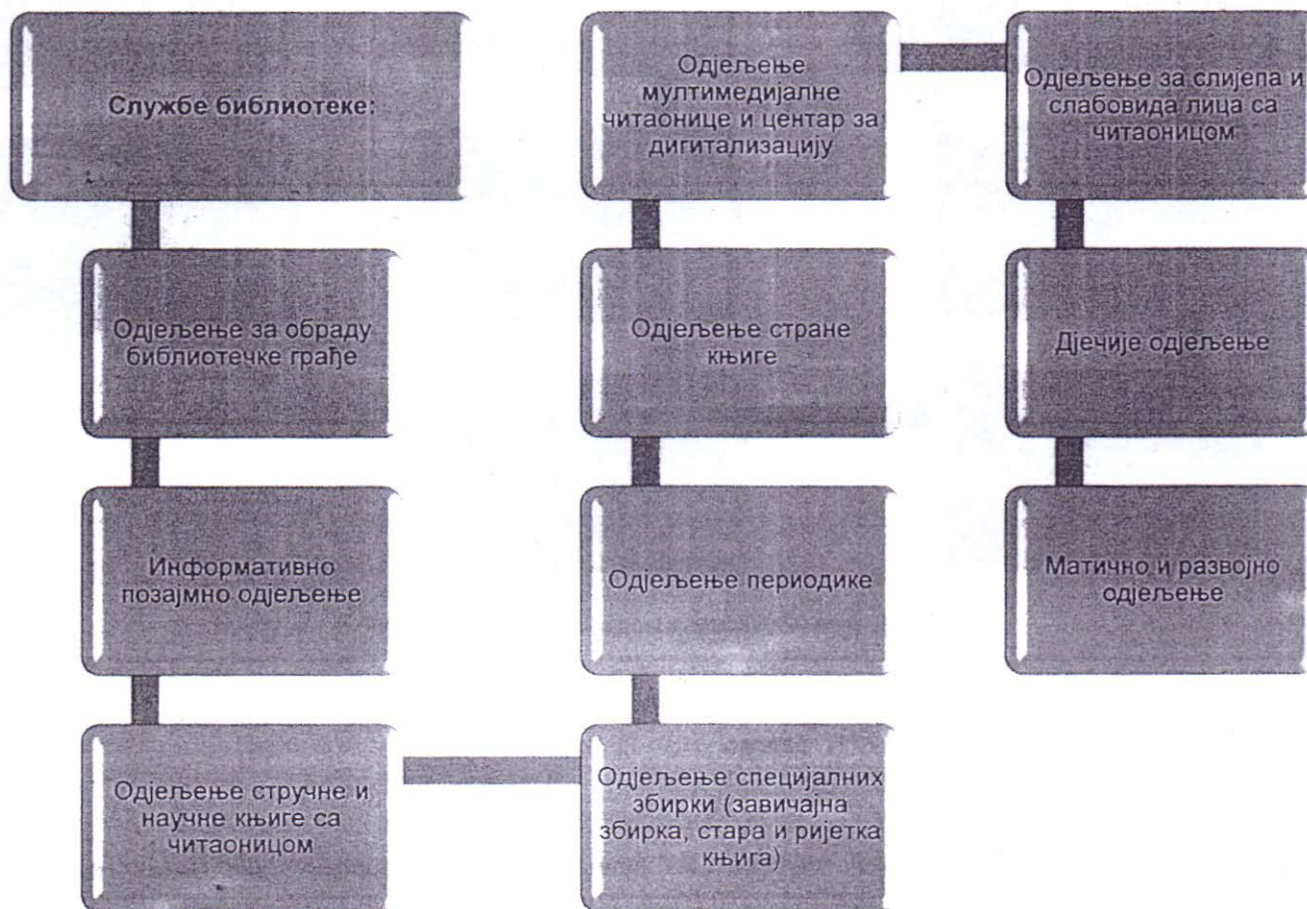
ОПШТИ ПОДАЦИ

1. Најзначајнији резултати у 2021. години
2. Простор, опрема, кадрови
3. Корисници и коришћење библиотечке грађе
4. Набавка и обрада библиотечке грађе
5. Заштита и коришћење фондова
6. Набавка нове опреме
7. Стручно усавршавање запослених
8. Сарадња са другим установама
9. Аудио брај интернет клуб читаоница
10. Матични послови
11. Односи са јавношћу
12. Културно-образовна дјелатност
13. Издавачка дјелатност
14. Музејска / Завичајна збирка
15. Финансирање/финансијски показатељи

ОПШТИ ПОДАЦИ

Народна библиотека и музејска збирка Зворник¹ је по типу и функцијама народна и матична библиотека. Основана је 1946. године.

Своју дјелатност библиотека обавља у оквиру шест организационих јединица/служби: служба за опште и економско-финансијске послове, служба библиотеке, служба за заштиту културних добара, служба за научно-истраживачки рад и издавачко-штампарску дјелатност, служба за културну дјелатност, маркетинг и односе са јавношћу и техничка служба у оквиру којих се формирају одјељења.²

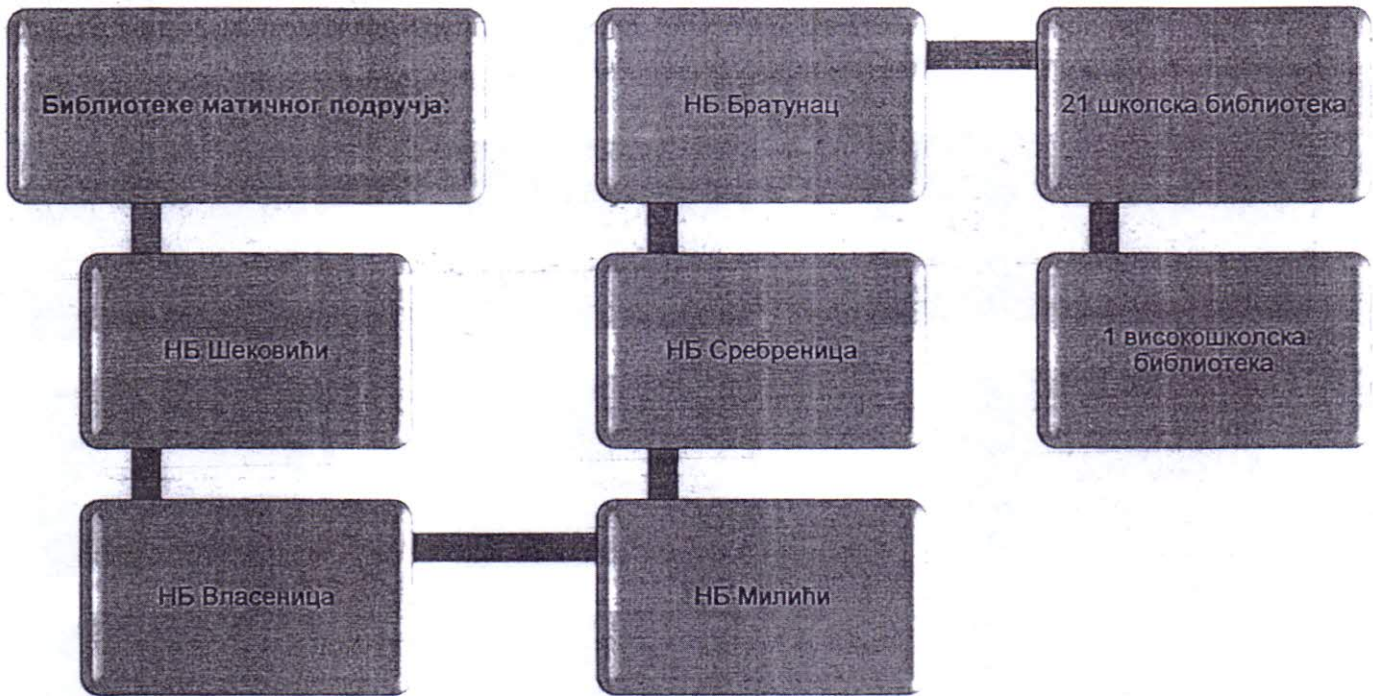

Дијаграм 1: Приказ организационе структуре библиотеке

¹У даљем тексту ће се користити скраћени назив НБЗ, односно Библиотека

²Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Народној библиотеци и музејској збирци Зворник (члан 14).

Од 2002. године НБЗ добија статус матичне/регионалне установе која врши стручни надзор над радом народних, школских и високошколских библиотека регије Подриње и Бирач.

Дијаграм 2: Приказ матичног подручја НБЗ

1. Најзначајнији резултати у 2021. години

- Број чланова

У библиотеку је у 2021. години уписано укупно 1.282 члана различитих старосних, образовних и социјалних структура грађана.

- Број набављених јединица библиотечко-информационе грађе

Библиотека је током 2021. године набавила 1.914 јединице грађе. Највише јединица библиотечко-информационе грађе набављено је средствима оснивача, града Зворник.

- Број издатих јединица библиотечко-информационе грађе

У 2021. години издато је укупно 11.080 књига свих стручних група као и друге библиотечко-информационе грађе.

- Културни програми

У библиотеци је одржано 163 програма, што је представља велики успјех ако се узму у обзир околности које су нас пратиле током 2021. године.

- **Обрада библиотечке грађе**

Обрада библиотечке грађе се од 2014. године ради у COBISS.RS систему, узајамној библиографско-каталошкој бази података Републике Српске.

У COBISS.RS систему каталогизатори НБЗ су до краја 2021. године обрадили 31.406 јединица.

- **Издавачка дјелатност**

НБЗ је у 2021. години објавила четири књиге:

1. „Мартинеле“ Саве Мартиновића
2. „Шапни ме ветру“ Тодета Николетића
3. „Умњаци израстају касније“ Станислава Томића
4. „Библиографија Завичајне збирке Народне библиотеке Зворник“ Јелене Матић.

Књига афоризама „Мартинеле“ аутора Саве Мартиновића, чији је издавач НБЗ, добитник је награде „Типар“, која се додјељује у оквиру пљеваљске манифестације Дани хумора и сатире Вуко Безаревић. 35. по реду. Међународни дани хумора и сатире Вуко Безаревић одржани су у Пљевљима 19, 20. и 21. августа 2021. године.

Велико интересовање аутора за НБЗ као издавача пружа могућност да се на одличан начин промовише библиотека и музејска збирка, али и град Зворник као град богатог културно-историјског наслијеђа и традиције. Нова издања, као и раније објављене публикације, ћемо наставити промовисати у библиотекама у земљи и окружењу, сајмовима књига и земљи и окружењу. Уколико промоције не буде могуће организовати уживо уз присуство публике, исте ћемо радити онлајн као што радимо и многе друге садржаје.

- **Нове активности**

Народна библиотека и музејска збирка Зворник у сарадњи са удружењем грађана "Крива Дрина" Зворник је реализовала пројекат "Шест деценија од смрти зворничког Страдиварија". Пројекат подржан од стране Министарства културе и информисања Републике Србије је подразумијевао упознавање наших младих суграђана, у 7 основних и 2 средње школе са простора града Зворник, са животом и радом Зворничанина Николе Васића, најпознатијег градитеља виолина између два свјетска рата.

Пројекат „Зворнички коријени Капиталине Ерић“ НБЗ је, такође, реализовала у сарадњи са удружењем грађана „Крива Дрина“ Зворник. Овај пројекат је подржан од стране Управе за сарадњу са дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије. Имплементацијом пројекта, најмлађе суграђане из свих основних и средњих школа са простора града Зворник упознали смо са стваралачким радом Капиталине Ерић, српске позоришне, филмске и телевизијске глумице, члана Југословенског драмског позоришта од 1947. године. Рођена је у Русији, а дјетињство је провела у Челопеку код Зворника одакле је њен отац. Основну школу је похађала у селу Тршић, а први разред гимназије у Зворнику. Након завршеног првог разреда гимназије одлази у Београд, гдје проводи животни и радни вијек.

Дигитални грађанин је пројект Института за развој и иновативност младих (ИРИМ-а), уз финансијску подршку Гугла, с циљем трансформације народних/јавних библиотека у дигиталне иновацијске и образовне центре.

НБЗ је једина библиотека у Републици Српској која је кроз реализацију овог пројекта, поред већ добијене опреме (3Д штампач, 20 микробита и 10 босон сетова), у 2021. години добила и 3 меквин робота. Ова опрема нам је омогућила одржавање нових радионица за кориснике свих старосних група.

- Сарадња

НБЗ има одличну сарадњу са градском управом Зворник, Министарством просвјете и културе Републике Српске, Народном и универзитетском библиотеком Републике Српске, Друштвом библиотекара Републике Српске, са свим институцијама образовања и културе, привредним субјектима, невладиним сектором, медијима и појединцима који су доприносили да се квалитет рада НБЗ подигне на виши ниво.

- Важнији програми и пројекти

У НБЗ је организован велики број радионица и других садржаја за дјецу и младе у физичком, реалном и онлајн простору. У вријеме пандемије примарни циљ је био одржати доступност свим корисницима библиотечких услуга, посебно дјечи и младима. На тај начин смо, умјесто у физичком, у виртуелном простору приређивали онлајн књижевне квизове, презентације, предавања, изложбе и остале садржаје, а све у циљу популаризације књиге и читања.

Едукативни програм „Важни датуми у седмици иза нас“ се састојао од седмичног постављања видео снимака на Фејсбук страницу, Инстаграм страницу и Јутјуб канал библиотеке. Током године израђено је 28 оваквих видео снимака. Поводом дана града организовали смо виртуелни обилазак музејске збирке, онлајн изложбу „Зворник кроз историју“ као и ликовни конкурс „Мој Зворник“. На ликовни конкурс је пристигло 89 радова. Све пристигле радове смо објавили на Фејсбук страници Народне библиотеке Зворник. Након објављивања истих, пратиоци су на Фејсбук страници својим гласовима (путем лајкова) изабрали побједнике.

У Вишеграду је, почетком јуна 2021. године, библиотеци уручена повеља „Ђорђе Пејановић“ за најбољу библиотеку Републике Српске у 2020. години. Ово је била четврта повеља у протеклих десет година додијељена НБЗ за развој библиотечно-информационе дјелатности Републике Српске. Библиотечки радници су награду преузели у Вишеграду на скупштини Друштва библиотекара Републике Српске којој су, поред библиотекара Републике Српске, присуствовали и библиотечки радници из Србије као и предсједник Библиотечног друштва Србије. У истом периоду је и директорица библиотеке добила двије повеље „Ђорђе Пејановић“ за најбољег менаџера у библиотекарству Републике Српске због реализованих бројних пројектних активности и унапређења рада у НБЗ али и библиотекарству регије Подриње и Бирач и Републике Српске.

НБЗ је у јуну 2021. године обиљежила важан јубилеј - 75 година рада и постојања установе. Поводом овог значајног јубилеја, којим се може похвалити мали број библиотека у Републици Српској, БиХ али и окружењу, организовали смо различите садржаје које су пратили наши суграђани, пријатељи и сарадници из цијеле Републике Српске. Дводневно обиљежавање јубилеја смо почели у дворишту библиотеке, гдје је организован музичко-лирски шоу „Бане и Тоде дјецу разоноде“ за нашу малу и велику дјецу. Програм је настављен наредног дана под називом „75 година НБЗ сликом и ријечју“ у оквиру кога смо истакли најзначајнија достигнућа НБЗ. Представили смо награђену књигу „Мартинеле“ о којој су говорили аутор Саво Мартиновић, у име издавача Негосава Стјепановић и рецензент и сарадник НБЗ Александар Чотрић. Музички дио програма је реализован са Бранимиром Росићем, једним од најпознатијих музичара у Новом Саду, аутора и водитеља емисије за дјецу на РТВ Војводина. Такође, додијељене су захвалнице установама, организацијама и појединцима из Републике Српске и Србије за велики допринос развоју ове културно-образовне установе. Обиљежавање 75 година НБЗ завршено је дружењем у дворишту библиотеке.

У организацији Народне библиотеке Зворник и Удружења грађана „Крива Дрина“, 8. и 9. јуна 2021. године одржан је четврти Фестивал хумора и сатире „Крива Дрина“. На фестивалу, који је трајао два дана, учествовало је 11 афористичара и сатиричара из Републике Српске, БиХ и региона. Побједник овогодишњег фестивала према гласовима публике је Миладин Берић коме је припала награда „Златна вијуга“. Другог дана Фестивала учеснике смо упознали са садржајем, начином рада библиотеке и сталном изложбеном поставком музејске збирке. Била је ово прилика да афористичари још једном прочитају своје афоризме посјетиоцима НБЗ као и да се упознају са туристичким потенцијалима града Зворник. Поред наших суграђана, Фестивалу су присуствовали и бројни гости из БиХ и Републике Србије (Мали Зворник, Лозница, Лазаревац, Београд).

У протеклој години НБЗ је организовала бројене радионице, између осталих и радионице програмирања „Микробит, Босон сет и 3Д моделовање“, за све старосне групе грађана. У радионицама програмирања је учествовало преко 180 полазника различите старосне доби. На крају радионица свим учесницима НБЗ поклонила је чланске карте библиотеке и увјерења о учешћу на радионицама.

Дјечија недеља је протекла кроз реализацију бројних садржаја. Нашим најмлађим суграђанима смо приредили изложбу „Чудесни свијет дјечијих прича - избор из Завичајног фонда НБЗ“. На изложбеним паноима су се могли видјети чланци из периодичних и монографских публикација које су похрањене у фонд Завичајне збирке. Поред тога организовали смо Дане отворених врата, радионице за дјецу, бесплатан упис првачића и упис у библиотеку по промотивној цијени за све ученике са подручја града Зворник.

Програм „Седмице националних књижевности“, намијењен свим суграђанима, највише одјека имао је код средњошколаца нашег града. Представили смо 8 националних књижевности (француска, њемачка, шпанска, италијанска, енглеска, америчка, југословенска и руска књижевност). Програм је обухватао видео снимке: онлајн и изложбе књига у просторијама библиотеке, презентације најзначајних писаца, презентације најчитанијих књига у НБЗ, развој националне књижевности. У оквиру ових програмских активности израђено је 29 видео снимака и 6 књижевних квизова, гдје велики број корисника интернета узео учешће.

Поред промоције књига чији смо издавачи, писаца Саве Мартиновића и Тодета Николетића, организовали смо и промоцију романа „Кости“ Ненада Милкића и промоцију романа „14:14“ и „Осиње гнездо“ писца Владе Арсића. Реализованим активностима, како у просторијама библиотеке тако и путем интернет платформе, задржали смо комуникацију са корисницима библиотечких услуга, а НБЗ је остала једна од најорганизованијих и најактивнијих библиотека у Републици Српској и окружењу, како прије тако и у вријеме пандемије.

2. Простор, опрема, кадрови

Народна библиотека и музејска збирка Зворник налази се у центру града у прелијепом, аутентичном објекту. Иако је зграда саграђена давне 1910. године, редовно се врше поправке, дотрајало се замјењује новим, тако да је једна од љепших у граду Зворник и представља један од симбола града.

Прва етажа објекта је у великој мјери сређена те су, у 2021. години, улагања усмјерена ка сређивању и опремању поткровља. У поткровљу су изграђене три просторије у које је смјештено одјељење завичајне збирке, одјељење старе и ријетке књиге и издаваштво, као и одјељење за обраду библиотечке грађе.

Циљ је да у 2022. години завршимо уређивање поткровља, а у наредном периоду ћемо радити на томе да се и сутеренски простор објекта стави у функцију.

Пословање НБЗ је аутоматизовано. Корисницима услуга је на располагању шест рачунара који имају приступ интернету. Пет рачунара је на располагању запосленима, као и три штампача, скенер, три лаптопа, два зебра штампача, бар код читач у позајмном одјељењу. Располажемо и са два 3Д штампача која смо набавили кроз реализацију пројекта, а захваљујући којима смо били у могућности да бар мало допринесемо друштвеној заједници кроз израду визира за здравствене раднике у вријеме пандемије. Израдили смо бројне потребне предмете за функционисање библиотеке (граничнике, плочице потребне за уређење фонда, пропагандни материјал). НБЗ је годинама једна од најбољих и најактивнијих библиотека у Републици Српској и окружењу која корисницима услуга пружа све већи број разноврсних садржаја. Ситуација са пандемијом је показала да је библиотека друштено одговорна, да са суграђанима дијели своје знање и техничке ресурсе, а све са циљем да будемо на услузи грађанима због којих и постојимо.

НБЗ је и у 2021. прилагођавала свој рад и дјеловање условима које је диктирала епидемиолошка ситуација. Садржаје смо истовремено радили у просторијама библиотеке и онлајн простору, што нам је омогућило да останемо у вези са корисницима наших услуга. Одређене онлајн садржаје Народне библиотеке Зворник пратио је велики број корисника интернета и социјалних мрежа у цијелом региону.

Нажалост, још увијек имамо проблем малог броја запослених у библиотеци. Ситуацију нам, дјелимично, олакшава период када путем конкурса, који објављује Градска управа града Зворник, добијемо одређен број приправника, међутим суштински проблем постоји већ више од деценију. Наиме, обим послова и обавеза као и сложеност задатака које се намећу пред библиотеке је све већи и захтјевнији, а НБЗ има исти број радника као што је имала и 1993. године. Проблем је врло сложен и неопходно је исти ријешити у што краћем временском периоду. Библиотека се константно, више од десет година, обраћа Министарству просвјете и културе Републике Српске (плате запослених се обезбјеђују из буџета Републике Српске) да нам одобри запошљавање одређеног броја радника, међутим, тај проблем никада није ријешен.

Повећање броја радника је неопходно, не само да би се одржао број и квалитет постојећих услуга које библиотека пружа грађанима, него да би могли одговорити основним законским обавезама како из области коју обављамо, тако и све друге законске обавезе које НБЗ као правно лице има. Дакле, да би наставили функционисати у складу са законом и на адекватан начин обављали дјелатност због које постојимо, неопходно је запослити минимум пет (5) радника: два библиотекара, информатичара, административно рачуноводственог радника и дипломираног правника.

	Год.	Стручна	ВСС	ВШС	ССС	ВК-КБ	НК	Укупно

		Спрема					
1.	2020.		2	1	5		8
2.	2021.		2	1	5		8

Табела 1: Квалификациона структура и број запослених у 2020. и 2021. години

3. Коришћење и корисници библиотечке грађе

У 2021. години наставили смо праксу бесплатног учлањења и учлањења по промотивним цијенама при обиљежавању значајних датума. Ту је и награђивање одличних ученика, студената, поклањања чланских карата најмлађима, ратним војним инвалидима, социјално угроженом становништву како би библиотечку грађу учинили доступном што већем броју грађана.

Редовна и квалитетна набавка библиотечке грађе из свих области људског знања, бројне активности које НБЗ организује за различите циљне групе су активности које доприносе да задржимо постојеће али и да привучемо нове кориснике услуга које пружа НБЗ. У 2021. години смо тај циљ у великој мјери остварили. Поред значајног доприноса у развоју и унапређења рада, побољшању услова рада и услова гдје бораве наши корисници (читаоница), задржавање постојећих и константан рад на повећању броја нових корисника библиотечких услуга је успјех који библиотеку сврстава у категорију најуспјешнијих библиотека у Републици Српској и окружењу.

С обзиром да запослени у библиотеци стручно и професионално обављају све своје активности и обавезе, да се редовно набавља тражена библиотечка грађа, да грађу коју немамо за потребе корисника набављамо путем међубиблиотечке позајмице, свакако је битан сегмент који наше суграђане све више усмјеравају ка библиотеци. Тренд колективних учлањења, прије свега дјеце из подручних основних школа са територије града Зворник које немају своје библиотеке, се наставио и у 2021. години.

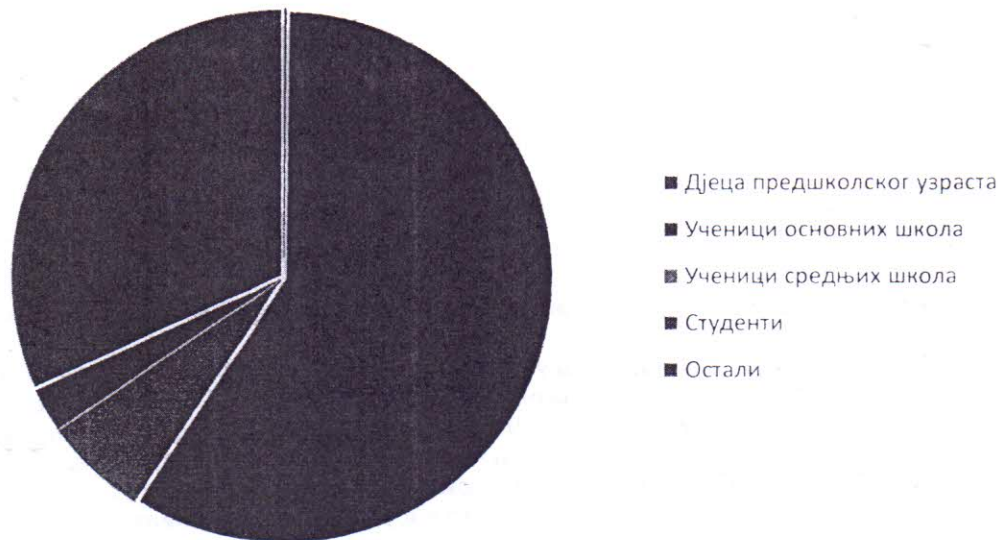
Број уписаних корисника услуга у 2021. години је 1.282.

Напомињемо да је стварни број корисника бар три пута већи јер са једном чланском картом услуге библиотеке користе сви чланови породице.

Укупан број уписаних корисника у 2021. години:		1.282
Структура корисника(број):		
-	Дјеца предшколског узраста:	2
-	Ученици основних школа:	755
-	Ученици средњих школа:	81
-	Студенти:	35
-	Остали:	409
-	Колективно чланство	

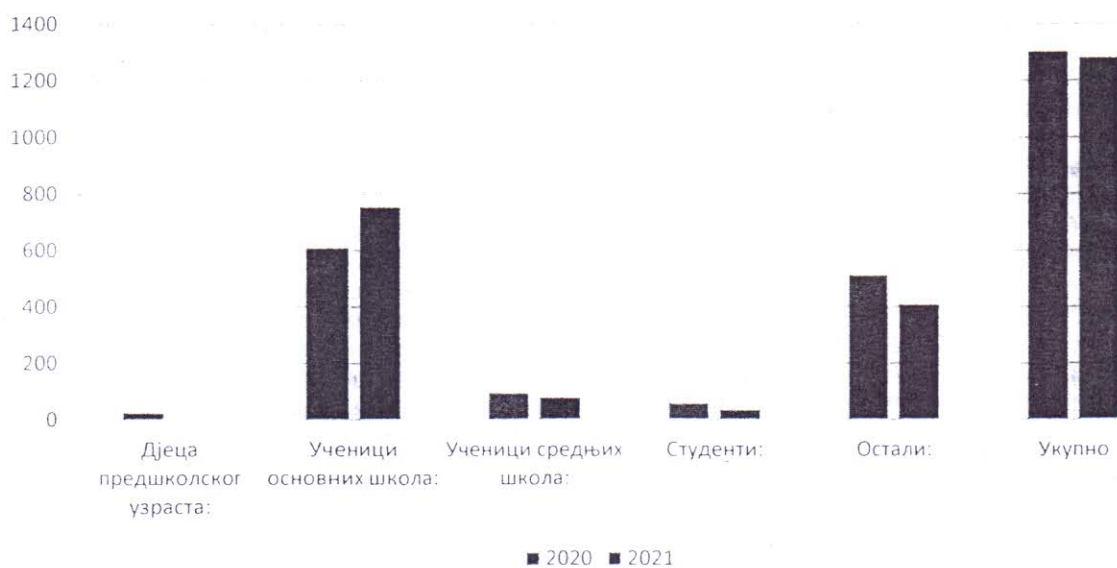
Табела 2: Број и структура корисника у 2021. години

Структура корисника у 2021. години

Дијаграм 3. Структура корисника у 2021. години

Однос броја корисника у 2020. и 2021. години

Дијаграм 4. Однос броја корисника у 2020. и 2021. години

Укупан број посјета :	16.430
Број позајмљених књига за одрасле :	6.758
Број позајмљених књига за дјецу:	4.322
Број враћених публикација	1124

Број коришћених монографских публикација у читаоници:		124
-	За одрасле:	82
-	За дјецу :	42
Број коришћених серијских публикација:		
-	Новине:	513
-	Часописи:	
-	Остала грађа – онлајн претраживање база:	Да
Међубиблиотечка позајмица у земљи		9

Табела 3: Коришћење библиотечке грађе у 2021.

У табеларном приказу наведен је број коришћених и корисницима позајмљених књига, часописа и новина.

Присуство онлајн радионицама, прегледи на друштвеним мрежама, индивидуалне посјете, коришћење интернет услуга и електронских база података није исказано у табеларном приказу због немогућности примјене IFLA-иних стандарда под називом „Услуге јавних (народних) библиотека: IFLA/ UNESCO упутства за рад“ у којима се указује велика важност електронским информацијама као и свим другим формама људског знања.

Упркос пандемији, НБЗ је у 2021. години пружила око 100.000 разних врста услуга. Савремена техника и технологија, интернет, електронски извори информација нису библиотеку учинили мање важном у животу наших суграђана. Напротив, различите бесплатне онлајн платформе су нам омогућиле да останемо доступни својим корисницима кроз представља нових наслова и стручне грађе у НБЗ, понуду изложби, приказ виртуелно обиласка библиотеке и музејске збирке, представља стручног фонда, фонда завичајне збирке и много других занимљивих садржаја.

Чињеници да нам број читалаца не опада доприноси и одговоран став градске управе града Зворник кроз редовно извршавање обавеза у складу са Законом о библиотечко-информационој дјелатности.³

Грађани свих образовних, старосних, друштвених и социјалних категорија радо користе услуге НБЗ за шта су заслужни запослени који стручно и професионално обављају све послове и задатке, а у односу са корисницима бивају професионални, љубазни и предусретљиви.

На основу статистичких података који се воде, видљиво је да број корисника из категорије адолесцената и даље расте. То је свакако један значајан сегмент рада, коме ће библиотека и у наредном периоду посвећивати велику пажњу.

Да би задржали постојеће и заинтересовали оне који још нису постали корисници услуга које НБЗ нуди, редовно набављамо грађу (књиге и часописе) за тинејџере која није дио обавезне школске лектуре. Повећању броја корисника библиотечких услуга из категорије адолесцената, велики допринос дају директори и наставници/професори школа са којима библиотека има добру сарадњу.

Ангажовање дјеце и адолесцената кроз разне онлајн активности имало је велики успјех у 2021. Путем „јавних позива“ НБЗ је најмлађим суграђанима омогућила да самостално креирају одређене онлајн садржаје кроз које исказују своју креативност али и развијају љубав према књизи, читању, па самим тим и библиотеци. Са сличним активностима ћемо наставити све док дјеца у већем броју не буду могла боравити у библиотеци.

Активности вођене путем интернета, попут онлајн изложби нових наслова након сваке значајне набавке библиотечке грађе, су такође активности које су утицале да библиотека остане видљива и добро позиционирана не само у локалној заједници, него и у регији и окружењу.

НБЗ је и у 2021. била друштвено одговорна и функционална повезана са локалним, државним, здравственим установама, те школама, вртићима и факултетима на локалном, регионалном и Републичком нивоу, невладиним организацијама. Циљ је један – како пружити што разноврсније и квалитетније услуге свим категоријама становништва. Наравно, све активности током 2021. године су захтијевале поштовање прописаних епидемиолошких мјера којих су се придржавали и запослени и грађани.

Поред редовних послова и већ поменутих активности, НБЗ је подржавала и образовање одраслих пружањем мјеста за учење уз поштовање препоручених епидемиолошких мјера, коришћење референских збирки, међубиблиотечку позајмицу, слободан приступ интернету.

³Закон о библиотечко информационој дјелатности (Службени гласник РС 44/16)

4. Набавка и обрада библиотечке грађе.

Текући послови који су обављани у 2021. години:

- сакупљање и чување обавезног примјерка;
- међубиблиотечка размјена публикација са библиотекама у Републици Српској и окружењу;
- пријем и контролисање приспјелог библиотечког материјала са пропратном документацијом – евидентирање приспјеле грађе;
- послови вођења електронског инвентара, ревизије и отписа библиотечке грађе у свим књижним фондovima;
- праћење издавачке дјелатности за избор, набавку и размјену библиотечке грађе;
- израда програма набавке и размјене;
- израда анализе о реализацији набавке и размјене;
- размјена домаћих књига са библиотекама у земљи и окружењу;
- инвентарисање библиотечког материјала у сигнатурном инвентару;
- провјера библиотечког материјала и дезидерата кроз одговарајуће каталоге и картотеке библиотека;
- послови набавке књига;
- послови предметне и стручне класификације;
- послови одржавања каталога;
- умножавања каталошких листића;
- послови редакције предметног и стручног каталога.

Редни број	Врста набавке	Број примјерака
1.	Куповина	345
2.	Обавезни примјерак	1012
3.	Поклон	553
4.	Сопствени фонд	4
	УКУПНО:	1.914

Табела 4: Набавка монографских публикација на српском језику

Редни број	Врста набавке	Број примјерака
1.	Обавезан примјерак	---

Табела 5: Монографске публикације на страним језицима

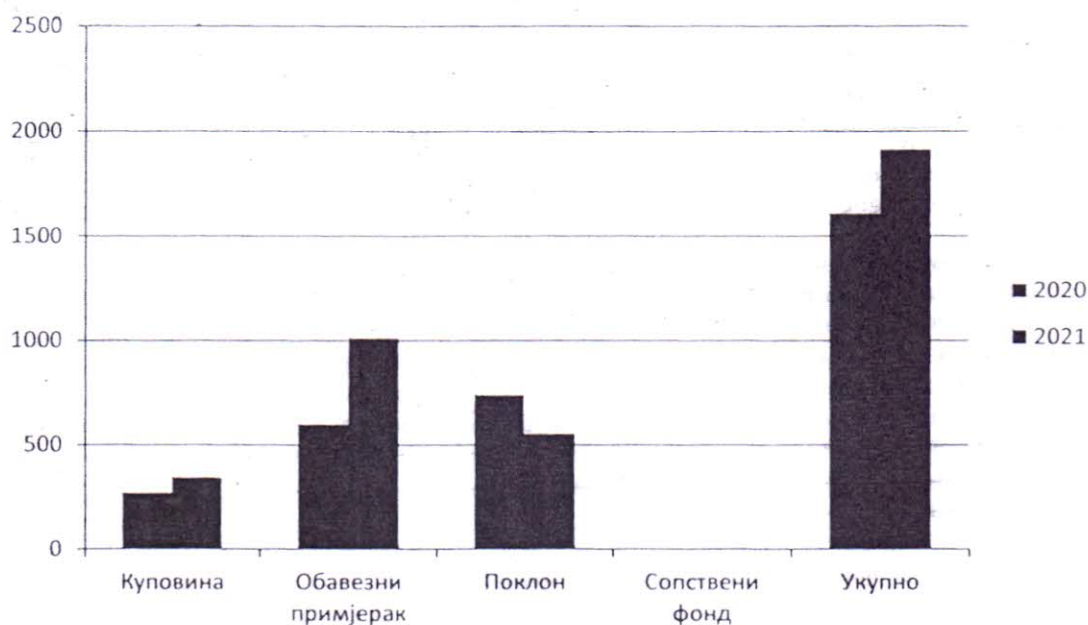
Редни број	Врста набавке	Број примјерака
1.	Обавезни примјерак	82
2.	Поклон	5
	УКУПНО:	87

Табела 6: Серијске публикације на српском језику

Редни број	Врста набавке	Број примјерака
1.	Обавезни примјерак	3
2.	Поклон	0
	УКУПНО:	3

Табела 7: Серијске публикације на страном језику

Поред наведеног у табели, физичка обрада библиотечке грађе подразумијева и константан процес стручне обраде и печатирања нове библиотечке грађе. Сви наведени процеси су важни како би публикација била на располагању крајњем кориснику.

Дијаграм 5. Однос набавке монографских публикација на српском језику у 2020. и 2021. години

ЈУ Народна Библиотека и музејска збирка Зворник у узајамној библиографско-каталожкој бази података Републике Српске (COBIB.RS) има 31.406 записа. Од наведеног броја, шест каталогизатора НБЗ су у COBISS.RS систему у 2021. години обрадила 5.591 публикација.

Обрада монографских публикација одвија се кроз два усклађена процеса: текућу обраду нове библиотечке грађе, ретроспективну обраду књига које су класично обрађене, те представљене у лисним каталозима. Фонд библиотеке је смјештен по УДК систему. Књиге инвентара се воде за монографске и серијске публикације, а у 2022. години ће два радника са ВСС завршити COBISS.RS курс за обраду серијских публикација што ће, свакако, бити још један искорак у пословању НБЗ.

5. Заштита и коришћење фондова

У циљу заштите фондова и грађе у НБЗ су предузете све Законом дефинисане мјере и радње.

Као веома важна, ако не и најважнија збирка сваке библиотеке јесте Завичајна збирка која се уредно ажурира. Сваке године се Завичајна збирка обогати са новим насловима књига поезије и прозе чији су аутори наши суграђани или писци који пишу о нашем завичају. Завичајна збирка обогаћује се и осталом грађом која свједочи о културним, образовним, друштвеним, привредним и осталим актуелностима на подручју града Зворника.

И у 2021. години, ово одјељење смо обогатили новим књигама, документима, плакатима, позивницама и осталом некњижном грађом јер пандемија није у великој мјери утицала да писци раде и стварају.

Комплетан фонд Завичајне збирке је на располагању грађанима, али искључиво у просторијама установе.

Током пандемије у 2021. години, због немогућности одржавања програма у библиотеци, руководство НБЗ је активности запослених усмјерила ка скенирању (дигитализовању) фондова завичајне збирке како би исти заштитили и учинили видљивијим корисницима наших услуга.

Стара и ријетка библиотечка грађа је културно наслеђе од општег интереса за град и Републику и као таква ужива посебну заштиту утврђену законом којим се уређују културна добра, без обзира на то у чијој је својини, односно код кога се налази и да ли је регистрована и евидентирана.

Старе и ријетке књиге су: рукописи, рукописне и штампане књиге, периодика и друга библиотечка грађа настала до краја 19. вијека, ријетке књиге, одређени примјерци периодичних издања и друга ријетка библиотечка грађа настала након 1900. године, као и посебне библиотечке цјелине које су због свог садржаја, умјетничке, културне и историјске вриједности значајне за науку и културу. Библиотека фонд старе и ријетке грађе чува на начин који је дефинисан законом. Овај фонд на располагању је корисницима у просторијама библиотеке.

Приступ осталим фондовима је слободан и може се позајмити и користити ван библиотеке.

Библиотечки радници прате статистичке податке о обрту књижног фонда, евидентирањем и регистравањем позајмице, коришћењем референтних збирки, те на основу самих посјета читаоници.

Међутим, библиотека ће имати реалне податке о коришћењу свих својих ресурса када се у цијелости примјени стандард ISO 2789.

Дакле, досљедно праћење електронских извора и електронских услуга показало би значајно боље статистичке резултате од оних које приказујемо у својим годишњим извјештајима минимум за 30-40%.

6. Набавка нове опреме

Како је НБЗ наставила успјешну реализацију пројекта „Дигитални грађанин“, у 2021. години смо кроз реализацију треће фазе пројекта добили три (3) меквин робота.

Од редовних средстава за набавку опреме набављен је један лаптоп.

7. Стручно усавршавање запослених

Библиотека се у свим сегментима свога рада и дјеловања прилагођава савременом окружењу које се веома брзо мијења. И у протеклој 2021. години, библиотека и библиотечки радници су своје активности и начин пословања морали да прилагоде прописаним епидемиолошким мјерама.

У оквиру наставка пројекта „Дигитални грађанин 2.0.“ запослени радници НБЗ присуствовали су на двије онлајн обуке на којима су се упознали са начином функционисања меквин робота, како би на адекватан начин руковали добијеном опремом и исту дали на располагање корисницима услуга библиотеке. Након обуке коју су прошли запослени, стечено знање су, прије свега, дијелили са нашим најмлађима суграђанима кроз организовање великог броја радионица на коме су стицали основна знања из програмирања.

Четверо запослених у НБЗ је прошло обуку COBISS 3 - курс за преузимање записа, који се 22, 23 и 24 јуна одржао у Народној и универзитетској библиотеци Републике Српске.

Стручни семинар за кадрове наше библиотеке, народних библиотеке из подручја матичности као и школске библиотекарке из нашег матичног подручја, организован је са основним темама: "Однос народних и школских библиотека, подтеме: набавка библиотечке грађе у школским библиотекама и функционисање школских библиотека у условима КОВИД-а. Семинару је присуствовало 30 библиотекара народних, школских и факултетских библиотека нашег матичног подручја.

Током цијеле 2021. године библиотеке и библиотечке раднике у матичном подручју информисали смо о активностима које реализује НБЗ. Сви садржаји реализовани у НБЗ су били, без надокнаде, понуђени и библиотекама матичног подручја.

Такође, све народне, школске и високошколске библиотеке у матичном подручју редовно смо информисали о препорукама и мјерама које морају поштовати и спроводити за вријеме трајања пандемије како би заштитили своје, здравље запослених и здравље корисника библиотечких услуга.

8. Сарадња са другим установама

НБЗ има добру сарадњу са институцијама културе и образовања у Републици Српској, БиХ и окружењу, што доприноси квалитетнијем пословању као и повећању броја и квалитета услуга које се пружају корисницима. Сарадња са предшколском установама, свим основим и средњим школама на подручју нашег матичног дјеловања, Домом омладине и Домовима културе на матичном подручју се из године у годину развијала и подизала на виши ниво, што је, свакако, довело до повећања броја садржаја које је библиотека нудила корисницима, посебно за категорије млађе дјеце и адолесцената. Библиотека има добру сарадњу и са удружењима и невладиним организацијама, чије регистроване дјелатности служе унапређењу локалне заједнице и друштва у цјелини.

9. Аудио брај интернет клуб читаоница

Аудио читаоница за слијепа и слабовида лица у Народној библиотеци Зворник се, осим својом основном дјелатношћу прикупљања, обраде и издавања библиотечке грађе, и корисницима доступним форматима, бави и организацијом различитих културно-образовних садржаја за лица са том врстом инвалидитета. Наведене активности библиотека реализује кроз рад аудио брај интернет читаонице за слијепа и слабовида лица.

Корисницима из категорије слијепих и слабовидих лица од када је отворена аудио брај интернет клуб читаоница у просторијама читаонице библиотеке пружамо могућност едукације из различитих области живота и рада.

Радимо, прије свега, на информатичкој обуци како би се лакше користили услугама аудио брај интернет клуб читаонице.

Неки од њих теже пуном и ефективном учешћу и укључености у друштво, равноправности и остварењу својих права. Та права су дјелимично остварена кроз рад удружења за слијепа и слабовида лица од 2011. године. Нека права и могућности су им доступна и кроз рад аудио брај интернет клуб читаонице.

Како слијепе и слабовиде особе нису у могућности да прате уобичајену штампану литературу од дневне штампе, новина, часописа, до књига, уџбеника, исте им кроз рад читаонице, у складу са својим могућностима, чинимо доступним и приступачним.

Сарадња са Специјалном библиотеком за слијепа и слабовида лице Републике Српске настављена је и у 2021. години кроз размјену искустава и информација, набавку библиотечке грађе у доступним форматима за категорију слијепих и слабовидих особа.

10. Матични послови

Матична и развојна служба обавља: матичне послове утврђене Законом⁴, Правилником⁵ и подзаконским актима. У складу са Рјешењем Министра просвјете и културе Републике Српске⁶, матична служба НБЗ своју матичну дјелатност обавља над јавним, факултетским и школским библиотекама регије Подриње и Бинач. На матичном подручју у својству развојне и надзорне функције обавља послове централног каталога, послове програма, извјештаја и анализе рада библиотека и кадра на подручју матичности у односу на стандарде; послове културно-образовне дјелатности (стручни скупови, трибине, предавања, изложбе, и сл.), рефералне послове; друге послове и радне задатке према налогу директора.

Текући послови матичне службе у 2021. години у складу са Законом⁷ и Правилником⁸ су били: унапређење и развој библиотечко-информационе дјелатности на основу прикупљених и обрађених података по принципу научне методологије; израда плана развоја компјутеризације; израда плана и програма едукације кадрова; надзори инструкторски рад; вођење евиденције о библиотекама; поступак уписа у Матични регистар библиотеке. У оквиру матичних послова у Матични регистар су уписане: Народна библиотека и музејска збирка Зворник и 5 (пет) народних/јавних библиотека са подручја матичности.

На основу прикупљених докумената унесене су измјене у Матични регистар библиотека у штампаној форми.

У 2021. извршен је надзор над стручним радом следећих библиотека:

1. Народна библиотека Шековићи
2. Народна библиотека Власеница
3. Народна библиотека Милићи
4. Народна библиотека Братунац
5. Народна библиотека Сребреница

Након обављеног надзора сачињени записници су достављени библиотекама у којима је вршен стручни надзор, оснивачу библиотеке у којој је вршен стручни надзор а један примјерак је остао у архиви матичне службе.

Пружање стручне помоћи библиотекама на матичном подручју врши се редовно и у складу са исказаним потребама сваке библиотеке појединачно како јавних/народних, тако и школских библиотека.

Поред стручне помоћи библиотекама у матичном подручју пружена је подршка у реализацији едукативних садржаја и програма.

Све библиотеке у подручју матичности имају пристојне услове рада како у односу на простор у којем су библиотеке смјештене, тако и у односу на техничку опремљеност.

⁴ Закона о библиотечко-информационој дјелатности (Службени гласник Републике Српске број 44/16)

⁵ Правилник о обављању надзора над стручним радом библиотека ("Службени гласник Републике Српске", број 06/17)

⁶ Рјешење о утврђивању библиотека које обављају матичну функцију и мрежа матичних библиотека у Републици Српској) Рјешење број: 07.06/620-47/16)

⁷ Закона о библиотечко-информационој дјелатности (Службени гласник Републике Српске број 44/16)

⁸ Правилник о обављању надзора над стручним радом библиотека ("Службени гласник Републике Српске", број 06/17)

11. Односи са јавношћу

Да би јавност била упозната са свим активностима Библиотеке обавјештења се редовно достављају медијима: Радио Освиг-у Зворник, СРНА-и, РТРС-у, БН-у, штампаним медијима и порталима. Значајан начин обавјештења јавности о активностима НБЗ су и друштвене мреже на којима су налози библиотеке веома активни, посебно на друштвеној мрежи Фејсбук, Инстаграм, Јутјуб, што доприноси да сви садржаји у библиотеци буду видљиви библиотекарима из цијелог региона а и јавности уопште.

Друштвене мреже се свакодневно ажурирају и служе искључиво за промоцију, најаву догађаја и представљање актуелних дешавања у НБЗ.

О актуелностима и садржајима који се организују у библиотеци јавност је обавјештена путем плаката, флајера и директног позивања, а за посебне догађаја и путем позивница.

12. Културно образовна дјелатност

Културно образовне дјелатности НБЗ које реализује НБЗ имају за циљ:

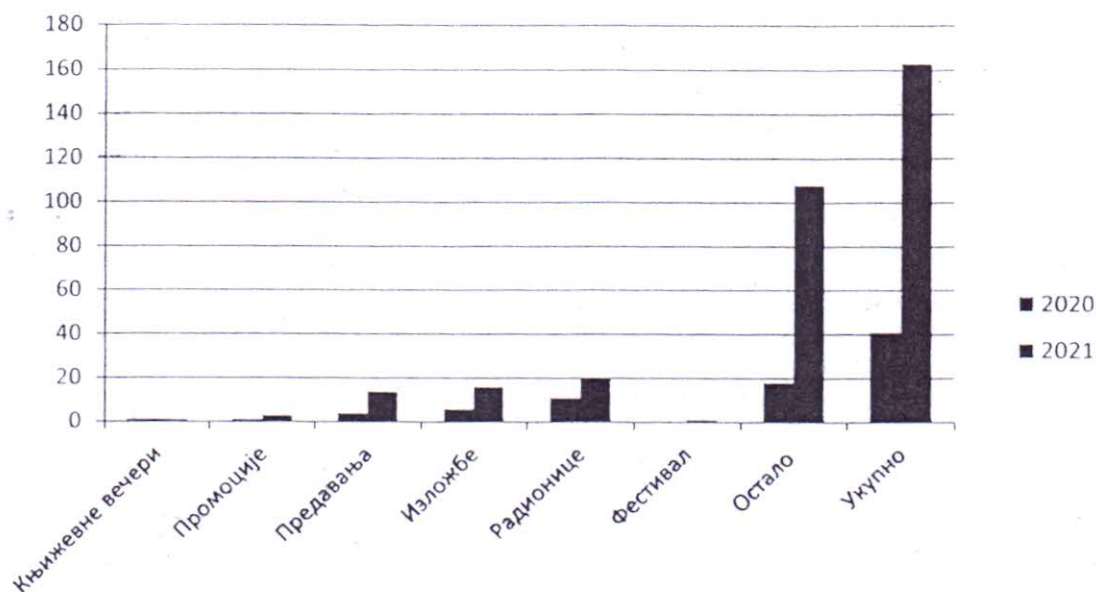
1. популарисање књиге и развијање културе читања;
2. пружање информација које се не добијају кроз школски систем;
3. стварање атмосфере блискости са књигом, когнитивна и мотивациона функција књиге;
4. стварање информативног, едукативног и комуникационог центра који ће бити у корак са савременим информационим кретањима и технологијама.

Планиране активности су реализоване кроз организацију традиционалних манифестација, изложби, књижевних програма, промоција, радионица, дебата, предавања и трибија.

Пружена је адекватна едукација запосленима и током 2021. године активности. Све што није било могуће реализовати у просторијама библиотеке пребацили смо на интернет платформе. Сви онлајн садржаји НБЗ су изазвали огромну пажњу грађана и бројних колега који су од нас учили и наш метод рада почели примјењивати у својим библиотекама.

Књижевне вечери:	1
Промоције:	3
Предавања:	14
Изложбе:	16
Радионице:	20
Фестивал:	1
Остало:	108
Укупно:	163

Табела 8: Најзначајнији догађаји у 2021. години

Дијаграм 6. Однос реализованих догађаја у 2020. и 2021. години

Назив, кратак опис и циљ манифестација реализованих у 2021. години:

1. Учлањење по промотивној цијени

Датум: 01. 12. 2020. - 31. 01. 2021. године

Назив догађаја: „Празнични попуст“

Циљна група: грађани Зворника и његове околине

Народна библиотека Зворник организовала је акцију промотивног уписа под називом „Празнични попуст“ у периоду децембра 2020. и јануара 2021. године. Велики број грађана свих старосних група уписан је по промотивној цијени.

2. Међународни дан читања наглас

Датум: 03. 02. 2021. године

Назив догађаја: „Онлајн читаоница за дјецу“

Циљна група: корисници интернета

Поводом Међународног дана читања наглас реализована је „Онлајн читаоница за дјецу“. На Фејсбук страници НБЗ дјеца су могла уживо слушати прозу и поезију која је прилагођена њиховом узрасту. Видео снимак је сачуван на Фејбук страници, као и на Јутјуб каналу Народна библиотеке Зворник.

3. Акција подјеле летака

Датум: 01. 02. 2021. - 05. 02. 2021. године

Назив догађаја: „Зашто је важно читати дјечи од најранијег узраста“

Циљна група: грађани Зворника и његове околине

У оквиру обиљежавања Међународног дана читања наглас спровели смо акцију подјеле летака „Зашто је важно читати дјеци од најранијег узраста“. Овом акцијом смо истакли да док читате дјеци она развијају вјештину слушања, обогаћују рјечник, развијају машту, што утиче на њихов свеобухватни развој.

4. Манифестација

Датум: 02. 02. 2021. - 05. 02. 2021. године.

Назив догађаја: „Дани Марка Марковића“

Циљна група: грађани регије Бирач и околине

Мјесец фебруар у Народној библиотеци у Зворнику посвећен је зворничком књижевнику и истакнутом културном раднику Марку Марковићу. Народна библиотека Зворник по трећи пут организује манифестацију „Дани Марка Марковића“. И ове године манифестација је трајала три дана, али због специфичних околности и мјера за спречавање ширења вируса корона, за разлику од претходних година, одлучили смо се да у оквиру манифестације представимо лик и дјело Марка Марковића у пет општина наше регије у периоду од 2 до 5. фебруара 2021. године. Наш "караван" под називом "од књижевника до Солунца" кренуо је првог дана са представљањем лика и дјела Марка Марковића у Народним библиотекама у Власеници и Милићима. Другог дана смо били у Народној библиотеци у Шековићима, да бисмо трећег дана у Народним библиотекама у Сребреници и Братунцу заокружили наше овогодишње путовање. Аутор презентације "Од књижевника до Солунца" је професор Станислав Томић који се већ дужи низ година бави истраживањем и афирмацијом лика и дјела Марка Марковића. Покровитељ овогодишње манифестације "Дани Марка Марковића" у организацији Народне библиотеке Зворник је Министарство културе и информисања Републике Србије.

<https://www.palelive.com/sacuvati-od-zaborava-lik-i-djelo-marka-markovica/>

<https://infobirac.net/2021/02/03/od-%D0%BA%D0%BA-njizevni%D0%BAa-do-solunca-prezentacijom-u-vlasenici-i-milicima-poceli-dani-mar%D0%BAa-mar%D0%BAovica/>

<https://vlasenica24.info/prezentacijom-u-vlasenici-poceli-dani-marka-markovica/>

<https://www.glassrpske.com/lat/kultura/knjizevnost/u-srebrenici-predstavljeni-lik-i-djelo-pisca-marka-markovica/349455>

<http://www.srna.rs/novosti1/869357/sacuvati-od-zaborava-lik-i-djelo-marka-markovica.htm>

5. Међународни дан даривања књига

Датум: 08. 02. 2021. - 12. 02. 2021. године

Назив догађаја: „Поклони књигу, поклонићеш свијет“

Циљна група: грађани Зворника и његове околине

„Поклони књигу, поклонићеш свијет“ је акција коју је библиотека организовала поводом Међународног дана даривања књига. Велики број грађана је даровао књиге и на тај начин додатно обогатио књижни фонд НБЗ. Такође, истим поводом смо поклонили 285 књига новоформираној библиотеци Студентског дома у Фочи.

<https://www.zvornikdanas.com/2021/02/akcija-darivanja-knjiga-u-knjizni-fond-zvornicke-biblioteke/>

<https://infobirac.net/2021/02/14/narodna-biblioteka-iz-zvornika-poklonila-knjige-biblioteci-studentskog-doma-u-foci/>

6. Изложба

Датум: 19. 02. 2021. године – 26. 02. 2021. године

Назив догађаја: “Док живи језик, живи и народ“

Циљна група: грађани Зворника и његове околине

Изложба "Док живи језик, живи и народ" уприличена је поводом Међународног дана матерњег језика 21. фебруара. Изложбом отвореном у холу библиотеке приказан је развој српског језика од времена Ћирила и Методија до времена Вука Караџића, односно период од IX до XIX вијека.

<https://rtrs.tv/vijesti/vijest.php?id=422293>
<https://www.zvono.media/index.php/sr/dok-zhivi-jezik-zhivi-i-narod>
<https://www.glassrpske.com/cir/kultura/knjizevnost/zvornik-otvorena-izlozba-dok-zivi-jezik-zivi-i-narod/351269>
<https://www.palelive.com/otvorena-izlozba-dok-zivi-jezik-zivi-i-narod/>
<https://www.zvornikdanas.com/2021/02/izlozba-dok-zivi-jezik-zivi-i-narod/>
<https://mondo.ba/Magazin/Kultura/a1025177/U-Zvorniku-otvorena-izlozba-Dok-zivi-jezik-zivi-i-narod.html>
<http://89.111.245.19/novosti1/874684/otvorena-izlozba-dok-zivi-jezik-zivi-i-narod.htm>

7. Споразум о сарадњи

Датум: 23. 02. 2021. године

Назив догађаја: Споразум о сарадњи НБЗ и библиотеке Вуковог завичаја Лозница

Поводом Међународног дана матерњег језика, Негосава Нера Стјепановић, директорица Народне библиотеке Зворник и Мирјана Пејак, директорица библиотеке Вуковог завичаја Лозница, потписале су Споразум о сарадњи ове двије установе, чиме је досадашњи заједнички рад усмјерен на његовање српског језика и писане ријечи добио свој формални оквир.

Споразум, између осталог, предвиђа заједничке активности на изради пројеката којима ће обје библиотеке конкурисати за пројекте код домаћих и страних донатора, а зарад унапређења библиотечно-информационе дјелатности, издавачке дјелатности и организовање књижевних промоција аутора са обје обале Дрине.

Прва планирана заједничка промоција биће одржана у Зворнику када се за то стекну епидемиолошки услови, а гост Зворничана биће писац Велимир Ивановић, који ће публици представити међународно запажен роман „Дурбин грофа Сава Владиславића“

https://radioosvit.com/predstavnice-zvornicke-i-biblioteke-vukovovog-zavicaja-potpisale-ugovor-o-saradnji/?fbclid=IwAR0nyJ1zU7WWoYLzNmVe96QhAMvh6dkr7OzkcNKKuKytfNy4hBQfp_Naaww
https://www.zvornikdanas.com/2021/02/pocinje-zvanicna-saradnja-zvornicke-biblioteke-i-biblioteke-vukovog-zavicaja/?fbclid=IwAR2_rvAs5ai-lvcL0Av9HR91YhI9cmzCT1MwLEJhdFiOXKUnLQRppgaetHg
<https://infobirac.net/2021/02/26/predstavnice-zvornicke-i-biblioteke-vukovovog-zavicaja-potpisale-ugovor-o-saradnji/>

8. Изложба

Датум: 08. 03. 2021. године – 12. 03. 2021. године

Назив догађаја: “Снага женске писане ријечи“

Циљна група: грађани Зворника и његове околине

Поводом 8. марта Међународног дана жена НБЗ организовала је изложбу књига “Снага женске писане ријечи”. Изложбом су обухваћена најзначајнија дјела домаћих и свјетских књижевница. Била је ово прилика да истакнемо значај жена у свјетског и домаћој књижевности.

<https://www.palelive.com/otvorena-izlozba-snaga-zenske-pisane-rijeci/>
<https://radioosvit.com/biblioteka-otvorena-izlozba-snaga-zenske-pisane-rijeci/?fbclid=IwAR29dAmvzKZzhulvZvcaaRqdpp0WuOj-j1h7q2-OpmB3YhUjovpbQFxFHILQ>

9. Учлањење по промотивној цијени

Датум: 08. 03. 2021. године - 09. 03. 2021. године

Назив догађаја: Учлањење по промотивној цијени

Циљна група: суграђанке Зворника и његове околине

Поред пригодних ручно израђених честитки, наше читатељке смо, поводом Дана жена, обрадовали уписом по промотивној цијени. Том приликом је уписан велики број суграђанки свих старосних категорија.

<https://infobirac.net/wp-content/uploads/2021/03/Nenaslovljeni-dizajn-3.jpg>

